

Sukker ved Huntingtons sykdom

Ved Huntingtons sykdom er kun symptomlindrende behandling tilgjengelig, men en rekke kliniske forsøk pågår.

Ved Huntingtons sykdom er det økt antall CAG-repetisjoner i genet huntingtin. Dette fører til at proteinet har økt tendens til å aggregere i nevroner med påfølgende celledød.

I en studie fra Japan ble cellelinjer og en musemodell for Huntingtons sykdom brukt til å undersøke forskjellige sukkertypers effekt på proteinaggregering (1). Sukkeret trehalose stabiliserte proteinet med lange CAG-repetisjoner, slik at aggregater ikke ble dannet. Trehalose forbedret motorikken, forlenget overlevelse og hadde ingen påvisbare bivirkninger hos musene.

– Det er sannsynlig at det er proteinagregasjonen i seg selv som er toksisk. Siden sukkeret er naturlig forekommende, har lav toksisitet og høy vannløselighet, er kliniske forsøk snart på gang, opplyser professor Arvid Heiberg ved Rikshospitalets avdeling for medisinsk genetik.

– Forsøk med kongorødt hos samme musestamme hindret inklusjoner og bedret symptomer. Andre terapeutiske forsøk med histondeacetylasehemmere, et tetrasyklin-

Foto SCANPIX/Pia Solberg

minosyklin og kreatin har også vist seg effektive i transgene Huntington-mus og er under utprøving hos pasienter. Huntingtons sykdom har i løpet av få år gått fra å være en sykdom uten kurative muligheter, til å ha mange kliniske forsøk pågående. Trehalose må antakelig være den minst toksiske og mest lovende substans av disse så langt, sier Heiberg.

Jens Bjørheim
jensbjorheim@yahoo.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Tanaka M, Machida Y, Niu S, Ikeda T, Jana NR, Doi H et al. Trehalose alleviates polyglutamine-mediated pathology in a mouse model of Huntington disease. *Nat Med* 2004; 10: 148–54.

Migrene forbundet med hjerneinfarkt

Pasienter med migrene har høyere forekomst av subkliniske infarkter i lillehjernen.

I en nederlandsk tverrsnittsstudie ble om lag 300 migrenepasienter med og uten aura i alderen 30–60 år undersøkt med MR og sammenliknet med friske kontrollpersoner (1). Ingen av deltakerne hadde hatt slag, TIA eller patologiske funn ved nevrologisk undersøkelse.

Det var ingen signifikant forskjell i infarktprevalens mellom gruppene (8,1 % versus 5,0 %). Men i den cerebellare delen av det bakre kretsløp hadde migrenepasientene høyere prevalens av infarkt enn kontrollgruppen (5,4 % versus 0,7 %; justert OR 7,1; 95 % KI 0,9–55). Migrenepasienter med aura og høy frekvens av anfall hadde høyest forekomst av slike infarkter.

– Dette er den første studien som angir forekomst av iskemiske hjernelesjoner hos migrenepasienter fra den generelle populasjon. Hovedfunnet var en større andel migrenepasienter med cerebellare infarkt (16 av 295) i forhold til kontrollgruppen (1 av 140). Funnet har foreløpig noe usikker klinisk betydning, siden det ikke var forskjell mellom gruppene ved klinisk

nevrologisk undersøkelse. Imidlertid har en tidligere studie ved bruk av mer avanserte metoder avdekket en cerebellar dysfunksjon hos migrenepasienter. Årsaken til at migrenepasienter ser ut til å ha økt tendens til sirkulasjonsforstyrrelser i bakre kretsløp, er foreløpig usikker, men reiser interessante spørsmål om til grunnliggende etiologi, sier Knut Hagen ved Nasjonalt kompetansesenter for hodepine, St. Olavs Hospital.

– Høy anfallsfrekvens hadde betydning for forekomst av cerebellar infarkt. Dette gir grunn til å minne om at mange migrenepasienter kan ha nytte av forebyggende migrenemedisiner. Videre er det viktig at migrenepasienter advares mot røyking, og at kvinner som har migrene med aura ikke benytter østrogenholdige p-piller da begge disse faktorene gir økt risiko for hjerneinfarkt, sier Knut Hagen.

Erlend Hem
erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Kruit MC, van Buchem MA, Hofman PA, Bakkers JT, Terwindt GM, Ferrari MD et al. Migraine as a risk factor for subclinical brain lesions. *JAMA* 2004; 291: 427–34.

Mikroskopisk kolitt vanlig årsak til diaré

Mikroskopisk kolitt er en sykdom med kronisk vandig diaré ved makroskopisk normal mucosa i mage-tarm-kanalen. Diagnosen kan kun stilles histologisk fra biopsier i colon ved koloskopi. Tilstanden, som er blitt oppfattet som sjelden, finnes i undergruppene kollagen kolitt og lymfocytær kolitt.

Forskere fra Örebro har nå estimert insidensen av mikroskopisk kolitt ved systematisk gjennomgang av kolonbiopsier av alle pasienter som ble koloskopert for ikke-blodig diaré i årene 1993–98 i Örebro (Gut 2004; 53: 346–50).

Prøver fra over 1 000 pasienter ble undersøkt. 51 pasienter hadde kollagen kolitt, og 46 pasienter hadde lymfocytær kolitt. Den årlige insidensen ble beregnet til 0,49/100 000 for kollagen kolitt, og 0,44/100 000 for lymfocytær kolitt.

Ifølge denne studien er mikroskopisk kolitt like vanlig som Crohns sykdom og ulcerøs kolitt. Mikroskopisk kolitt var årsaken hos 10 % av alle pasienter med ikke-blodig diaré, og synes dermed å være mye vanligere enn tidligere antatt.

Lite fedmekirurgi i Danmark

Kirurgiske inngrep kan være et alternativ for de mest overvektige når annen behandling ikke har ført frem. Det finnes to hovedtyper kirurgiske inngrep ved overvekt. Den ene gruppen fører til restriksjon av matinntak ved at magesekkens lumen innsnevres (banding), mens den andre gruppen kombinerer banding og en viss malabsorpsjon (bypass).

I Danmark tilbys kirurgisk behandling normalt kun til personer med kroppsmasseindeks (BMI) > 40, mens i flere land er grensen > 35 (Ugeskr Læger 2004; 166: 790–2). Ca. 60 pasienter opereres årlig med bandingteknikk. Dette er langt under behovet som er anslått til ca. 200 per år.

Sammenheng mellom inntekt og helse

En svensk studie har undersøkt sammenhengen mellom inntekt og helse blant 7 200 personer i alderen 25–64 år (Scand J Public Health 2004; 32: 6–16).

Data var samlet inn i levekårsundersøkelsen i 1996–97. Avhengig variabel var egen-vurdert helse. Inntekt ble registrert som både arbeidsinntekt og disponibel familieinntekt og innhentet fra offentlige registre.

Det viste seg at inntekten var sterkt forbundet med helse både for menn og kvinner, også når det ble kontrollert for andre strukturelle faktorer. Jo høyere inntekt, desto lavere var prevalensen av dårlig egen-vurdert helse.

Forfatterne konkluderer med at inntekt i seg selv har stor betydning for sykdomsrisiko, og at inntektsutjevning kan ha betydning for helsen.